

سرفصل درس‌های جبرانی دوره کارشناسی ارشد زبان‌شناسی

تاریخ و سیر تحول زبان‌های ایرانی

The History and development of Iranian Languages

شماره درس: ۱

تعداد واحد: ۲

پیشنیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی با تاریخ زبانهای ایرانی و شناخت سیر تحول زبان‌های ایرانی از دوره باستان تا امروز

سرفصل درس‌های: (۳۲ ساعت)

معرفی کوتاه زبان‌شناسی تاریخی و اصول و روش‌های آن و چگونگی کشف ارتباط خویشاوندی زبان‌ها؛ مطالعه تحولات آوایی، صرفی، نحوی و معنایی زبان‌های ایرانی از دوره باستان تا دوره نو علل این تغییرات، بررسی گونه‌های زبانی و علل گوناگونی آنها. آشنایی با زبان‌های غیرایرانی دوره باستان؛ مهاجرت آریایی‌ها و حضور زبان‌های ایرانی در فلات ایران؛ زبان‌های ایرانی دوره باستان؛ خطوط و نظام‌های نوشتاری در دوره باستان؛ زبان‌های ایرانی دوره میانه شاخه‌های زبان‌های ایرانی غربی، شاخه‌های زبان‌های ایرانی شرقی؛ خطوط و نظام‌های نوشتاری در دوره میانه؛ فارسی دری و شکل‌گیری آن در پایان دوره میانه؛ فارسی جدید و نظام نوشتاری آن، تحول دستگاه واجی، ساختار و نحو در زبانهای ایرانی.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	-

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

رضایی باغ یبیدی، حسن (۲۰۰۹) تاریخ زبانهای ایرانی، مرکز پژوهش زبانهای دنیا، دانشگاه اوساکا، ژاپن.

ناتل خانلری، پ. (۱۳۵۲). تاریخ زبان فارسی، ۳ جلد. تهران: بنیاد فرهنگ ایران.

ابوالقاسمی، م. (۱۳۸۰). تاریخ زبان فارسی. تهران: سمت.

ابوالقاسمی، م. (۱۳۷۵). دستور تاریخی زبان فارسی. تهران: سمت.

_____ (۱۳۶۷). پنج گفتار در دستور تاریخی زبان فارسی. بابل: کتابسرای بابل.

- _____ (۱۳۷۳). *فعل‌های فارسی دری*. تهران: انتشارات ققنوس.
- _____ (۱۳۷۴). *ریشه‌شناسی (تیمولوژی)*. تهران: انتشارات ققنوس.
- احمدسلطانی، م. (۱۳۷۲). *واژگان فارسی در زبان‌های اروپایی*. تهران: انتشارات آوای نور.
- برومند سعیده، ج. (۱۳۶۳). *دگرگونی واژگان در زبان فارسی*. تهران: انتشارات توس.
- صادقی، ع. ا. (۱۳۵۷). *تکوین زبان فارسی*. تهران: انتشارات دانشگاه آزاد ایران.
- _____ (۱۳۸۰). *مسائل تاریخی زبان فارسی*. تهران: سخن.
- مدرسی، ی. (۱۳۷۳). *درآمدی به زبان‌شناسی تاریخی*. نگارش آنتونی آرلاتو (۱۹۸۱). تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.

- Joseph, D. B. and R. D. Janda (2003) *The Handbook of Historical Linguistics*. Blackwell Publishing.
- Campbell, L. (2004). *An introduction to historical linguistics* (2nd ed.). Cambridge: MIT.
- Keller, R. (1994). *On language change: The invisible hand in change*. London: Routledge.
- Lehmann, W.P. (1999). *Historical linguistics* (3rd ed.). London: Routledge.
- McMahon, A. (1994). *Understanding language change*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Trask, R.L. (2007). *Historical linguistics* (2nd ed.). London: Hodder Education.

اصول دستور زبان The principles of Grammar

شماره درس: 2

تعداد واحد: ۲

پیشنیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف:

معرفی مفاهیم پایه و اصلی در حوزه نحو و آشنایی با ساخت‌های بنیادی به منظور آماده‌سازی دانشجویان برای پژوهش در مورد ساخت جملات زبان‌ها.

سرفصل درس‌های: (۳۲ ساعت)

توصیف ساختار دستوری زبان و به ویژه ساختمان جملات و قواعد رایج برای ساختن انواع جملات دستوری بر مبنای مثال‌هایی از زبان‌های گوناگون؛ بررسی نظام‌های دستوری از قبیل مطابقت، وجه‌نمایی، زمان و دیگر مفاهیم مربوط به ساخت جمله.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	-

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

- Bod, R. (1998). *Beyond grammar: An experience-based theory of language*. Stanford: CSLI Publications.
- Kroger, P.R. (2005). *Analyzing grammar: An introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Larson, R.K. (2010). *Grammar as Science*. Cambridge: MIT Press.
- Pavey, E. L. (2010). *The structure of language: An introduction to grammatical analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.

آواشناسی Phonetics

نوع واحد: نظری (۳۲ ساعت)   کد درس: 3
تعداد واحد: ۲   نوع درس: کمبود
پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشناکردن دانش‌جویان با اصول آواشناسی

سرفصل:

معرفی آواشناسی و شاخه‌های آن؛ آشنایی با اندام‌های گویایی و چگونگی عملکردشان و مکانیسم‌های گفتار؛ توصیف آواهای گفتار و طبقه‌بندی آن‌ها بر اساس معیارهای تولیدی؛ تسلط بر آوانویسی و واج‌نویسی؛ ساختمان هجا؛ عناصر زیرزنجیری؛ آشنایی با آواشناسی فیزیکی و طبقه‌بندی آواهای گفتار بر اساس معیارهای فیزیکی، آشنایی با آواشناسی شنیداری و مبانی درک گفتار، آشنایی با نظام‌های آوایی.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	-

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

ثمره، یدالله (۱۳۷۸) آواشناسی زبان فارسی: آواها و ساخت آوایی هجاها، ویرایش ۲. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

حق‌شناس، علی‌محمد (۱۳۵۶)، آواشناسی تهران: آگاه.

علی‌نژاد، بتول و حسینی بالام، ف. (۱۳۹۱) مبانی آواشناسی آکوستیک، اصفهان: دانشگاه اصفهان.

مدرسی قوامی، گلناز (۱۳۹۰). آواشناسی: بررسی علمی گفتار تهران: سمت.

مشکوه‌الدینی، مهدی (۱۳۸۸). ساخت آوایی زبان (مشهد: انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد).

یارمحمدی، لطف الله (۱۳۶۴) درآمدی به آواشناسی، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
بی‌جن خان، محمود (۱۳۹۲). نظام آوایی زبان فارسی. تهران: انتشارات سمت.

Ball, M. J. & Rahilly, J. (1999) *Phonetics: The Science of Speech*. London: Arnold.

Johnson, K. (2003) *Acoustic and Auditory Phonetics*. 2nd Ed. Blackwell.

Ladefoged, P & Johnson, K. (2011) *A Course in Phonetics*. 6th Ed. Cengage.

Reetz, H. & Jongman, A (2009). *Phonetics: transcription, production, acoustics and perception*, UK: Wiley-Blackwell.

مقدمات زبان‌شناسی

An Introduction to Linguistics

شماره درس: 4

تعداد واحد: ۲

پیشنیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: آشنا کردن دانش‌جویان با ماهیت زبان، مبانی زبان‌شناسی، سطح‌های تحلیل زبان، شاخه‌های زبان‌شناسی، و مروری بر رویکردهای جدید زبان‌شناسی

سرفصل:

تعریف زبان، گونه‌های زبان، تعریف مفاهیم عمده در توصیف زبان، مفاهیم اصلی در توصیف زبان، آشنایی با سطح‌های تحلیل زبان، و تعریف شاخه‌های زبان‌شناسی (درون‌رشته‌ای و بینارشته‌ای).

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	-

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

مشکوه‌الدینی، سیر زبان‌شناسی (مشهد: انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۷۳).

Aitchison, Jean, *Teach Yourself Aitchison's Linguistics*. Teach Yourself Books, 2010.

Akmajian, Adrian, Richard A. Derrmers, Ann K. Farmer, & Robert M. Harnish, *Linguistics: An Introduction to Language and Communication*, 6th ed. Institute of Technology of Massachusetts, 2010.

Fromkin, Victoria, Robert Rodman & Nina Hymes., *An Introduction to Language*, 6th ed. Fort Worth, etc: Holt, Rinehart & Winston, 2010.

Radford, Andrew, Martin Atkinson, David Britain & Harald Clahsen, *Linguistics: An Introduction*, 2nd ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2009.

روش تحقیق در زبان‌شناسی
Research Methods in Linguistics

شماره درس: 5

تعداد واحد: 2

پیشنیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف درس:

بررسی اصول، انواع و مراحل تحقیق در حوزه‌های مختلف زبان‌شناسی.

سرفصل درس:

- ۱- مبانی و ماهیت تحقیق و آشنایی با اصول و مفاهیم اولیه آمار
  - ۲- انواع تحقیق (کتابخانه‌ای، پیمایشی، میدانی و تجربی...)
  - ۳- روشهای تحقیق (روش کیفی، کمی، و یا پیکره‌ای)
  - ۴- مراحل تحقیق (انتخاب موضوع، مطالعات اولیه و تعدیل موضوع، جمع‌آوری داده‌ها، توصیف و تحلیل داده‌ها، نوشتن و بازنویسی)
  - ۵- شیوه‌های جمع‌آوری داده: شامل نحوه‌ی تدوین پرسشنامه و مصاحبه، شیوه‌ی تدوین و سازماندهی مطالب
  - ۶- ویژگی‌های سبکی نوشتار علمی
  - ۷- سیستم ارجاع‌دهی
  - ۸- چگونگی انجام جستجو در شبکه‌های الکترونیکی
- روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

- Blaxter, L., C. Hughes & M. Tight. (2006). *How to research*. NY: McGraw-Hill Education.
- Gibaldi, J. (2003). *MLA handbook for writers for research papers*. The Modern Language Association.

- Leedy, P.D. & J.E. Ormrod. (2005). *Practical research: Planning and design*. 8th ed. Upper Saddle River, NJ.: Pearson, Prentice-Hall.
- Lester, J.D. & J. Lester, Jr. (2005). *Writing research papers*. 11th ed. Pearson, Longman.
- McBurney, D.H. (1994). *Research methods*. Brooks/Cole Publishing Company.
- Kranzler, G. & J. Moursund. (1998). *Statistics for the terrified*.
- Wiersma, W. & S.G. Jurs. (2005). *Research methods in education*. Boston: Pearson.
- Wray, A., K. Trott & A. Bloomer. (1998). *Projects in linguistics: A practical guide to researching language*.

حافظنیا، م. ر. (۱۳۸۶). مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی. تهران: انتشارات سمت.

خادمی‌زاده، ع. (مترجم). (۱۳۸۷). آمار به زبان ساده در پژوهش‌های آموزشی، روان‌شناسی و علوم اجتماعی. تهران: نشر نی.

فرهادی، حسین. (۱۳۸۱). ترجمه فاطمه جواهری کویایی و هاجر خان محمد. تهران: رهتما.

